

بررسی اثر دگزامتازون وریدی در پیشگیری از بروز لرز پس از بیهوشی عمومی در بیماران تحت عمل آرتروسکوپی زانو

چکیده

زمینه و هدف: اگر چه لرز، یکی از نتایج هیپوترمی حول و حوش عمل بوده و به ندرت شدیدترین عارضه آن محسوب می‌شود، اغلب با آن مواجه می‌شویم. مکانیسم آن تا به حال کاملاً مشخص نشده است. لرز القا شده توسط سرما، دارای مکانیسم کاملاً واضح و روشنی است، اما لرز بعد از بیهوشی عمومی به عوامل متعددی ارتباط داده شده است. دگزامتازون، تاکنون برای درمان لرز پس از بیهوشی عمومی به کار گرفته شده است. هدف از انجام این مطالعه، ارزیابی اثرات دگزامتازون وریدی در پیشگیری از بروز لرز پس از بیهوشی عمومی می‌باشد.

روش بررسی: این مطالعه به صورت کارآزمایی بالینی کنترل شده با پلاسبو دو سویه کور تصادفی انجام شد. ۸۰ بیمار، کاندید عمل جراحی الکتیو آرتروسکوپی زانو انتخاب و به صورت تصادفی به دو گروه مورد و شاهد تقسیم شدند. بلافاصله بعد از مرحله اینداکشن بیهوشی یکسان برای دو گروه، ۰/۱۵ (میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن) (mg/kg) دگزامتازون وریدی برای گروه مورد و به همان میزان حجم آب مقطر، برای گروه شاهد تزریق شد. دمای اتاق عمل بین ۲۰ تا ۲۵ درجه سانتیگراد حفظ شد. بعد از پایان جراحی، امتیاز لرز توسط یک پرستار آموزش دیده در اتاق ریکاوری اندازه‌گیری و ثبت شد. بیماران و پرستار مربوطه، نسبت به چگونگی تقسیم‌بندی بیماران به دو گروه نامبرده آگاه نبودند (کور کردن). آنالیز آماری با استفاده از نرم‌افزار SPSS 11.5 به صورت تست دقیق فیشر جهت مقایسه تفاوت میانگین‌ها و تست مربع کای جهت مقایسه متغیرهای کیفی انجام شد. میزان خطای نوع اول ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سن، تفاوت دمای بدن بیمار و اتاق عمل و امتیاز لرز به ترتیب ۲۷/۳۴ سال، ۹/۵۲ درجه سانتیگراد و ۱/۷۶ بودند. دو گروه مورد و شاهد، براساس سن، وزن، تفاوت دمای بدن بیمار و اتاق عمل، زمان جراحی، زمان ریکاوری و حجم مایع تزریق شده همسان بودند. ولی، تفاوت آماری آشکاری در امتیاز لرز و میزان بروز لرز، بین دو گروه وجود داشت. همچنین، ارتباط خطی آشکاری بین حجم مایع دریافتی و امتیاز لرز در دو گروه بدست آمد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه، نتایج مطالعات قبلی مبنی بر اثربخشی دگزامتازون وریدی در جلوگیری از بروز لرز پس از بیهوشی عمومی را تایید کرده و بر مکانیسم مرکزی لرز پس از بیهوشی عمومی در مقابل مکانیسم محیطی تاکید می‌کند.

کلیدواژه‌ها: ۱- لرز پس از بیهوشی عمومی ۲- دگزامتازون وریدی ۳- آرتروسکوپی زانو

تاریخ دریافت: ۸۵/۵/۲، تاریخ پذیرش: ۸۵/۱۰/۲۳

مقدمه

حفظ دمای ثابت بدن، در یک طیف بسیار باریک در شرایط فیزیولوژیک متفاوت، نیازمند یک سیستم تنظیمی

I) استادیار و متخصص بیهوشی، بیمارستان حضرت رسول اکرم(ص)، خیابان ستارخان، خیابان نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.

II) استاد و متخصص بیهوشی، بیمارستان حضرت رسول اکرم(ص)، خیابان ستارخان، خیابان نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران (*مؤلف مسؤول).

III) متخصص بیهوشی، بیمارستان امام خمینی، زنجان، زنجان، ایران.

IV) متخصص بیهوشی.